

НАУКОВА ХРОНІКА

ВІДОМОСТІ ПРО КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 10.02.01 – українська мова, захищені у спеціалізованій вченій раді К 76.051.07 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у 2009–2010 рр.

*Спеціалізована вчена рада К 76.051.07
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
вул. Коцюбинського, 2, V корпус., ауд. 230, м. Чернівці, 58012, Україна,
тел. (0372) 584832, email: ksum-dpt@chnu.edu.ua*

Надія ТРАЧ. Українська правнична термінологія у ХХ ст. – Рукопис.

Роботу виконано на кафедрі української мови Національного університету „Києво-Могилянська академія”, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – доктор філологічних наук, професор *Масенко Лариса Терентіївна*, Національний університет „Києво-Могилянська академія”, завідувач кафедри української мови.

Офіційні опоненти: доктор філологічних наук, доцент *Ткач Людмила Олександрівна*, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, професор кафедри сучасної української мови; кандидат філологічних наук *Селігей Пилип Олександрович*, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, старший науковий співробітник відділу загальнослав'янської проблематики та східнослов'янських мов.

Захист відбувся 26 червня 2009 р. Затверджено: 8 листопада 2009 р. Із дисертацією можна ознайомитися в Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за адресою: вул. Лесі Українки, 23, м. Чернівці, 58000.

Актуальність дослідження полягає в необхідності відтворення цілісної картини історії формування української правничої термінології в ХХ ст., виявлення основних тенденцій її розвитку, а також у практичній потребі формування нових термінів у сучасній правничій терміносистемі та заміни невдалих термінів та терміносполучень, у т. ч. скалькованих у радянські часи з відповідних російських термінів, питомими українськими відповідниками.

Мета дослідження – встановити джерела розвитку української правничої термінології в ХХ ст., виявити основні тенденції її формування.

Відповідно до мети визначено такі основні **завдання** роботи:

- 1) дослідити юридичну лексику законодавства України в ХХ ст. з погляду джерел походження (питома національна лексика, кальки, запозичення);
- 2) розкрити зміст дискусій щодо правничої термінології на шпальтах фахових та наукових видань упродовж ХХ ст.;
- 3) проаналізувати мовне законодавство, зокрема – законодавчі документи щодо мовної політики у сфері судочинства;
- 4) виявити причини появи інтерферованих конструкцій у текстах законодавчих актів сучасної України;
- 5) укласти словник термінів, пропонованих для заміни росіянізмів у текстах законодавчих актів сучасної України.

Об'єкт дослідження – правничі термінологічна система української мови з огляду на історію її становлення у ХХ ст., сучасний стан, джерела та тенденції формування і розвитку. Правничу термінологію розглянуто в широкому розумінні цього поняття, залучаючи до неї не тільки власне правничі терміни, а й терміни різних – економічної, культурної, медичної галузей, використовуваних в законодавчих текстах.

Предметом дослідження є історія, джерела та тенденції формування української правничої термінології, термінотворчі особливості української правничої термінології, принципи добору мовних одиниць на позначення відповідних термінів у різні періоди розвитку української літературної мови та відповідність термінів її нормам.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше в українському мовознавстві: 1) здійснено комплексний аналіз української правничої термінології в ХХ ст. на базі широкої джерельної та документальної бази (українське законодавство ХХ ст., правничі періодика, словники юридичної термінології); 2) у науковий обіг уведено термінографічні праці, що досі не були об'єктом детального дослідження термінологів; 3) досліджено галицькі впливи на формування загальнонаціональної юридичної терміносистеми, 4) висвітлено взаємозв'язки між мовною політикою та формуванням юридичної термінології в різні періоди ХХ ст., 5) детально проаналізовано механізми русифікації юридичної термінології в 30-80-тих рр. ХХ ст.; 6) створено короткий словник правничих термінів, пропонується для заміни термінів-росіянізмів, наявних у сучасних законодавчих текстах України. На відміну від попередніх досліджень, у яких українську правничу термінологію аналізовано в зіставленні з терміносистемами інших мов (російської, польської, німецької, англійської), у роботі подано комплексний аналіз української правничої термінології ХХ ст. з огляду на історичні чинники її формування. У здійснених раніше дослідженнях (зокрема у дисертації М. Вербенця) історія формування правничої терміносистеми у ХХ ст. не була основним предметом розгляду, оскільки більше уваги було приділено виробленню принципів укладання двомовного українсько-польського словника. Натомість у нашій роботі поєднано діахронічний та синхронічний підходи задля виявлення тенденцій та джерел формування української правничої термінології у ХХ ст. Значна увага зосереджена на аналізі юридичних термінографічних джерел різних періодів ХХ ст.

Структура і обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (300 позицій). Загальний обсяг дослідження – 270 с., з яких основний текст становить 185 с. До роботи долучено 16 додатків: 15 порівняльних таблиць та короткий словник термінів, пропонується на заміну росіянізмів у сучасному законодавстві України. Загальний обсяг додатків – 56 с.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Трач Н. Без права на правничу лінгвістику (до 80-річчя „Російсько-українського словника правничої термінології” за ред. А. Кримського) / Надія Трач // Урок української. – 2006. – № 1–2. – С. 12–14.

2. Трач Н. Внесок української діаспори в процес розбудови української правничої термінології / Надія Трач // Діаспора як чинник утвердження держави Україна в міжнародній спільноті : І Міжнар. наук. конф. (Львів, 8–10 березня 2006 р.) : тези доповідей. – Львів, 2006. – С. 306–309.

3. Трач Н. С. З історії української правничої термінології: 20-30-ті роки ХХ століття / Н. С. Трач // Наукові записки НаУКМА. – Т. 60. – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. – С. 49–57. – (Серія : Філологічні науки).

4. Трач Н. Лінгвістична антропологія та юридична лінгвістика: на перетині гуманітарних та соціальних наук / Н. Трач // Антропологія права: філософський та юридичний виміри : ІІ Всеукр. „кругл. стіл” (Львів, 1–2 грудня 2007 р.) : статті учасників. – Львів, 2007. – С. 266–271.

5. Трач Н. Мовна політика та мовна ситуація у сфері судочинства та діловодства в Україні / Надія Трач // Мовна політика та мовна ситуація в Україні. Аналіз і рекомендації / за ред. Ю. Бестерс-Дільгер – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 278 – 316.

6. Трач Н. Ратифікація чи русифікація? (Європейська хартія: нюанси термінології) / Надія Трач // Урок української. – 2006. – № 7. – С. 51–52.

7. Трач Н. Словники галицької правничої термінології ІІ половини ХІХ – початку ХХ століття / Надія Трач // Українське мовознавство : міжвідомчий науковий збірник. – Вип. 38. – К., 2008. – С. 248–251.

8. Трач Н. С. Термінологія сучасного законодавства України (лексичний аспект) / Н. С. Трач // Наукові записки НаУКМА. – Т. 22. : Гуманітарні науки. – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2003. – С. 23–27.

9. Трач Н. С. Українська правнича термінологія в період русифікації (30-80-ті роки ХХ століття) / Н. С. Трач // Наукові записки НаУКМА. – Т. 85. – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 21–27. – (Серія :Філологічні науки).

10. Trach N. (2008) “Language Policy and Language Situation in the Sphere of Legal Proceedings and Office Administration in Ukraine” / In Besters-Dilger, Juliane (ed.) Language Policy and Language Situation in Ukraine. Analysis and Recommendations. Frankfurt/Main: Publisher Peter Lang, pp. 287–326.

* * *

Лілія ГАЖУК-КОТИК. Словозміна іменних частин мови в українських говірках Північної Буковини. – Рукопис.

Робота виконана на кафедрі історії та культури української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – доктор філологічних наук, професор *Герман Костянтин Федорович*, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, кафедра сучасної української мови.

Офіційні опоненти – доктор філологічних наук, професор *Аркушин Григорій Львович*, Волинський державний університет імені Лесі Українки, професор кафедри історії та культури української мови; кандидат філологічних наук, *Ястремська Тетяна Олександрівна*, старший науковий співробітник відділу української мови Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України (м. Львів).

Захист відбувся 11 грудня 2009 р. Затверджено: 26 травня 2010 р. Із дисертацією можна ознайомитися в Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (58000, м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23).

Актуальність теми дисертаційного дослідження визначається відсутністю системних досліджень діалектної словозміни іменних частин мови українських говірок Північної Буковини.

Мета дисертації – здійснити системний опис словозміни іменника, прикметника та числівника українських говірок території Північної Буковини на сучасному етапі.

Пропонована кандидатська дисертація мала на меті комплексний аналіз регіональних особливостей функціонування словоформ іменних частин мови, їхніх варіантів і передбачає виконання таких **завдань**:

1. Здійснити територіальну класифікацію типів словозміни іменних частин мови українських говірок Північної Буковини.

2. Зіставити і проаналізувати територіальні особливості словозміни іменних частин мови з іншими суміжними діалектними групами.

3. Установити словозмінні типи іменників, прикметників та числівників у досліджуваних говірках.

4. Визначити ареали поширення типів словозміни.

5. З'ясувати напрями міжпарадигматичної взаємодії у словозміні іменних частин мови.

6. Простежити міждіалектні контакти українських говірок Північної Буковини та інших говірок української мови на морфологічному (словозмінному) рівні.

Об'єктом дослідження є українські говірки Північної Буковини.

Предмет дослідження – **словозміна іменника, прикметника та числівника в українських говірках Північної Буковини.**

Новизна роботи полягає в тому, що вперше досліджено і системно описано словозміну іменних частин мови українських говірок Північної Буковини в зіставленні з морфологічними явищами інших українських говірок. Визначено словозмінні типи іменника, прикметника та числівника в говірках на підставі низки формальних ознак. З'ясовано релевантні ознаки словозміни цих частин мови за зіставного й ареалогічного вивчення говірок.

Структура й обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаної літератури (362 позиції)

та додатків (тексти фонетичною транскрипцією). Загальний обсяг роботи становить 245 сторінок, текстова частина – 184 сторінки.

Основні положення дисертації висвітлено в таких публікаціях:

1. Котик Л. Спостереження над прикметниковою парадигмою українських говірок Північної Буковини / Лілія Котик // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2000. – Вип. 83 : Слов'янська філологія. – С. 180–184.

2. Котик Л. Діалектні особливості числівникових форм українських говірок Північної Буковини (на матеріалі „Атласу українських говірок Північної Буковини. Словозміна. Службові слова” К. Ф. Германа) / Лілія Котик // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2001. – Вип. 116 : Слов'янська філологія. – С. 60–63.

3. Котик Л. Усне діалектне мовлення Північної Буковини (словозміна іменників II відміни м'якої та мішаної груп) / Лілія Котик // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2001. – Вип. 117–118 : Слов'янська філологія. – С. 180–186.

4. Котик Л. Словозміна іменників II відміни твердої групи в українських говірках Північної Буковини (на матеріалі праці: Герман. К. Ф. Атлас українських говірок Північної Буковини. Словозміна. Службові слова. – Чернівці : Прут, 1998. – Т. 2. – 215 с.) / Лілія Котик // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць / відп. ред. М. І. Сюсько. – Ужгород, 2002. – Вип. 6. – С. 271–275.

5. Гажук-Котик Л. Словозміна іменників III та IV відмін у буковинських говірках / Лілія Гажук-Котик // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / наук. ред. А. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2007. – Вип. 15. – С. 495–499.

6. Гажук-Котик Л. Г. Діалектна специфіка простих числівників буковинських говірок (лінгвогеографічний аспект) / Л. Г. Гажук-Котик // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць / відп. ред. М. Я. Плющ. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 4. – С. 225–230. – Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови.

7. Гажук-Котик Л. До історії вивчення іменної системи словозміни говірок української мови / Лілія Гажук-Котик // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 428–429 : Слов'янська філологія. – С. 73–77.

8. Котик Л. Г. Українсько-румунські лексичні паралелі в діалектному мовленні мешканців с. Маморниця Герцаївського району Чернівецької області / Л. Г. Котик // Українська мова на Буковині: минуле і сучасне : матеріали II Всеукраїнської наукової конференції (24–26 вересня 1998, Чернівці) / відп. ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Місто, 1998. – С. 150–152.

9. Гажук-Котик Л. Ступені порівняння прикметників як комплексна категорія в системі словозміни буковинських говірок / Лілія Гажук-Котик // Діалектна мова: сучасний стан і динаміка в часі. До 100-річчя професора Ф. Т. Жилка: тези доповідей міжнародної наукової конференції (5–7 березня 2008 р., Київ) / відп. ред. П. Ю. Гриценко. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. – С. 52–53.

* * *

Ольга КАЦІМОН. Теоретичні і практичні аспекти діяльності українських мовознавців на Буковині в кінці XIX – на початку XX ст. – Рукопис.

Роботу виконано на кафедрі сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор філологічних наук, доцент **Ткач Людмила Олександрівна**, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, професор кафедри сучасної української мови.

Офіційні опоненти: доктор філологічних наук, професор **Мойсієнко Віктор Михайлович**, Житомирський державний університет імені Івана Франка, директор Інституту філології та журналістики; кандидат філологічних наук, доцент **Гузар Олена Володимирівна**, Тернопільський

національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, завідувач кафедри рідної мови та методики її викладання.

Захист відбувся 12 березня 2010 р. Затверджено: 10 листопада 2010 р. Із дисертацією можна ознайомитись у Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за адресою: вул. Лесі Українки, 23, м. Чернівці, 58000.

Актуальність дисертації зумовлена необхідністю комплексного аналізу праць у галузі українського мовознавства, авторами яких виступили громадсько-політичні й культурно-освітні діячі Буковини кінця XIX – початку XX ст., як певного етапу в історії української мовознавчої думки та в історії української літературної мови, а також у контексті тих дискусійних питань, що їх розв’язують сучасні українські лінгвісти (як-от: реформування правопису й методики викладання рідної мови; перегляд й удосконалення стилістичного маркування лексики літературної мови; лексикографічна практика; подолання наслідків процесів русифікації й уніфікації, що призвели в радянський період до системного вилучення з української мови багатьох питомих одиниць різного рівня тощо). Вивчення практичного досвіду буковинських мовознавців у розширенні сфер функціонування української мови в багатомовному середовищі Буковини кінця XIX – початку XX ст. сприятиме формуванню науково обґрунтованих, аргументованих оцінок тих типологічних явищ, які перешкоджають повноправному утвердженню української мови в усіх сферах життя сучасної України.

Мета роботи – висвітлити практичні аспекти діяльності українських мовознавців та громадсько-культурних діячів на Буковині в кінці XIX – на початку XX ст. та їхні теоретичні здобутки, що мали загальноукраїнське значення, у контексті актуальних проблем сучасного українського мовознавства.

Для реалізації поставленої мети потрібно було розв’язати такі **завдання**:

1) узагальнити погляди буковинських учених – С. Смаль-Стоцького, В. Сімовича та ін. – на систему української мови; докладніше проаналізувати роль праць згаданих учених у правописній дискусії початку XX ст., а також у створенні української мовознавчої термінології;

2) описати практику граматичної кодифікації української мови за кількома виданнями граматики української мови С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера;

3) дослідити особливості теоретичних підходів до укладання словників української мови, що вийшли друком на Буковині в досліджуваній період, та схарактеризувати внесок О. Поповича, Ю. Кобилянського в історію української лексикографії;

4) подати загальну характеристику „Словаря чужих слів” (1910) З. Кузелі та М. Чайковського щодо структури реєстру та стилістичних особливостей тлумачної частини;

5) проаналізувати динаміку представленості окремих груп запозиченої лексики української мови (грецизмів, латинізмів, германізмів, румунізмів) у „Словарі чужих слів” (1910) З. Кузелі та М. Чайковського та в реєстрах словників іншомовних слів української мови, виданих у 1932 р. та 1951 рр.;

6) узагальнити внесок буковинських діячів, особливо В. Сімовича з огляду на його редакторську та перекладацьку діяльність, в історію українського художнього перекладу та унормування мови буковинських видань кінця XIX – початку XX ст.;

7) систематизувати й доповнити факти історико-біографічного та мовознавчого характеру, наявні в науковій, довідковій, мемуарній літературі з досліджуваної проблематики;

8) з’ясувати й обґрунтувати роль і значення результатів дослідження для історії української літературної мови та історії українського мовознавства.

Об’єкт дослідження – історія українського мовознавства на Буковині в кінці XIX – на початку XX ст.

Предметом дослідження є теоретичні погляди та практичні заходи щодо нормування й лексикографічного опису української літературної мови, а також структурно-семантичні та функціональні особливості одиниць української мови, представлених у мовознавчій спадщині культурно-освітніх діячів Буковини кінця XIX – початку XX ст.

Наукова новизна результатів дослідження зумовлена тим, що вперше в українському мовознавстві: 1) здійснено комплексний аналіз праць буковинських громадсько-культурних діячів Буковини кінця XIX – початку XX ст, що належать до загальноукраїнської мовознавчої спадщини, проте досі залишалися переважно за межами наукового обігу; 2) систематизовано факти, що

дозволяють розглядати розвиток мовознавства на Буковині в кінці XIX – на початку XX ст як важливий етап розвитку української лінгвістики; 3) висвітлено традиції граматичного опису української мови, започатковані на Буковині працями С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера; 4) проаналізовано структуру українсько-іншомовних словників та „Словаря чужих слів” З. Кузелі та М. Чайковського; 5) з’ясовано роль перекладів українською мовою класичних творів європейських літератур у стилістичному збагаченні української мови.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (55 позицій), списку використаної літератури (366 позицій), списку умовних позначень текстових та лексикографічних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації – 296 с., із яких основний текст становить 192 с. Додатки до роботи оформлено як окремі том дисертації, що включає: *Додаток 1.* Біографічні відомості про культурних діячів Буковини кінця XIX – початку XX ст., що працювали в галузі українського мовознавства; *Додаток 2.* Мовознавчі терміни в граматиках кінця XIX – початку XX ст. та в сучасній українській мові; *Додаток 3.* Зіставлення лексики з реєстру „Словника чужих слів” З. Кузелі і М. Чайковського (1910) з іншими словниками української мови. Обсяг додатків – 485 с.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Ткач Л. Василь Сімович – дослідник мови Юрія Федьковича / Людмила Ткач, Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2005. – Вип. 274 – 275 : Слов’янська філологія. – С. 211 – 220 (зібрано фактичний матеріал, обґрунтовано висновки).

2. Ткач Л. Дискусійні питання українського правопису в контексті поглядів Василя Сімовича / Людмила Ткач, Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2006. – Вип. 276 – 277 : Слов’янська філологія. – С. 296–307 (здійснено вибір фактичного матеріалу, обґрунтовано висновки).

3. Кацімон О. Специфіка синтаксису української мови (за працями проф. Василя Сімовича) / Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 321 – 322 : Слов’янська філологія. – С. 320 – 325.

4. Кацімон О. Словотвірна проблематика у працях Василя Сімовича / Ольга Кацімон, Людмила Ткач // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника / ред. кол. : В. Г. Матвіїшин [та ін.]. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. – Вип. XV – XVIII. – Філологія. – С. 236 – 242 (зібрано фактичний матеріал, обґрунтовано висновки).

5. Кацімон О. Василь Сімович учений і особистість в оцінці Юрія Шевельова / Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 312 – 313 : Слов’янська філологія. – С. 65 – 69.

6. Кацімон О. Внесок Б. Грінченка у розвиток української літературної мови в контексті культурних зв’язків Буковини і Наддніпрянщини в кінці XIX – на поч. XX ст. / О. А. Кацімон // Лінгвістика : зб. наук. праць / Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. – 2008. – № 3 (15). – С. 194 – 200.

7. Кацімон О. Опис особливостей гуцульських говірок у мовознавчих працях В. Сімовича / Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 428 – 429 : Слов’янська філологія. – С. 78 – 82.

8. Кацімон О. Дискусійні питання українського правопису в ділянці морфології української літературної мови (з окремими увагами на погляди Василя Сімовича) / Ольга Кацімон // Дивослово. – 2009. – № 3. – С. 27 – 33.

9. Кацімон О. Дискусійні питання українського правопису в ділянці морфології української літературної мови (з окремими увагами на погляди Василя Сімовича) / Ольга Кацімон // Дивослово. – 2009. – № 6. – С. 45 – 48.

10. Кацімон О. А. Переклад українською мовою п’єси М. Горького „Міщани” як одна зі сторінок культурного життя Буковини початку XX ст. / Кацімон О. А. // Культура народів Причорномор’я : научний журнал / Крымский научный центр национальной академии наук и министерства образования и науки Украины, Таврический национальный университет

им. В. И. Вернадского, Межвузовский центр „Крым” / гл. ред. Катунин Ю. А. – Симферополь. – 2009. – № 168. – Т. 1. – С. 345 – 348.

11. Кацімон О. Перекладацька діяльність Василя Сімовича у культурному контексті Буковини кінця XIX – початку XX ст. / Ольга Кацімон, Людмила Ткач // Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. праць. Ч. 1. / ред. кол. : В. В. Левицький, Л. І. Белехова [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – Вип. 3. – С. 247 – 251 (опрацьовано історико-документальні джерела, обґрунтовано висновки).

12. Кацімон О. Специфіка синтаксису української мови (за працями проф. В. Сімовича) / Ольга Кацімон // Актуальні проблеми синтаксису : матеріали наукової конференції / (Чернівці, 19 – 21 жовт. 2006 р.) / укл. : Ніна Гуйванюк (наук. ред.) та ін. – Чернівці : Рута, 2006. – С. 241 – 246.

13. Головач Н. Лексичні румунізми в „Словарі чужих слів” З. Кузелі і М. Чайковського / Ніколетта Головач, Ольга Кацімон // Міжнародна наукова конференція за результатами фундаментальних досліджень за 2006 рік в рамках транскордонного співробітництва, 17 – 18 квітн. 2007 р. : тези доп. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2007. – С. 8 – 12 (здійснено вибірку фактичного матеріалу, проаналізовано опрацювання лексичних румунізмів в українській лексикографії, обґрунтовано висновки).

14. Кацімон О. „Руска граматика” (1893) С. Смаль-Стоцького і Ф. Гартнера як джерело вивчення історії нормування української літературної мови / Ольга Кацімон // Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця XIX – початку XX ст. і сучасна рецепція його доби: міжнар. наук. конф., 19 – 21 лют. 2009 р. : тези доп. – Чернівці : Місто, 2009. – С. 67 – 69.

15. Кацімон О. Поезія в прозі В. Короленка „Вогники” в перекладі Василя Сімовича / Ольга Кацімон // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. – Вип. 475 – 477 : Слов’янська філологія. – С. 661 – 665.

* * *

Вероніка ЗАЇЦЬ. Мовна картина світу гуцула другої половини XIX століття (за художньою та епістолярною спадщиною Юрія Федьковича). – Рукопис.

Роботу виконано на кафедрі історії та культури української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, професор **Бабиц Надія Денисівна**, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, професор кафедри історії та культури української мови.

Офіційні опоненти – доктор філологічних наук, доцент **Вокальчук Галина Миколаївна**, Національний університет „Острозька академія”, професор кафедри української мови; кандидат філологічних наук, доцент **Богдан Світлана Калениківна**, Інститут філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки, професор, завідувач кафедри історії та культури української мови.

Захист відбувся 5 червня 2010 р. Затверджено: 22 грудня 2010 р. Із дисертацією можна ознайомитися в Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (58000, м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23).

Актуальність дисертаційного дослідження полягає в тому, що мовна картина світу буковинських гуцулів XIX ст. є фрагментом загальноукраїнської мовної картини світу, без знання якого неможлива цілісна характеристика останньої ані в діахронії, ані в синхронії. У своїх творах Ю. Федькович зафіксував елементи мовної картини гуцула, проте спадщину письменника досліджували здебільшого літературознавці, які розглядали її під відповідним кутом зору, пропонуючи нові погляди на специфіку стилю письменника. Мовознавці звертали увагу лише на окремі аспекти словесної творчості поета: особливості словотвору і словозміни, ономастики і фразеології, синтаксису і лексичних ресурсів текстів тощо. Проте поза увагою дослідників залишались такі важливі для оцінки внеску письменника в українську культуру і літературну мову

аспекти, як співвідношення загальномовного та локального, загальнолюдського та особистісного, як специфіка рівнів мовної картини світу в ідіостилі Федьковича-письменника і Федьковича-мовця, носія української мови XIX ст. у співвідношенні із загальнонаціональною мовною практикою свого часу; внесок Юрія Федьковича в соціально-психологічну, менталінгвальну характеристику такої самобутньої етнічної групи українського народу, як гуцули; реалізація залежності концептуальної картини світу від особливостей усіх рівнів картини світу мовної.

Мета дисертаційного дослідження – схарактеризувати етнотип та психотип гуцула за мовною картиною світу, репрезентованою творчістю Юрія Федьковича.

Реалізація поставленої мети передбачала розв'язання таких **завдань**:

1) проаналізувати різні підходи до поняття „мовна картина світу”; узгодити наукові бачення основної одиниці мовної картини світу; описати рівні мовної картини світу та охарактеризувати національно-етнічну картину світу українців-гуцулів у співвідношенні з загальнонародною;

2) виявити та покласифікувати за лексико-семантичними групами назви предметів та явищ реальної дійсності як змістових та емоційних компонентів тексту, з'ясувати стилістичні функції назв предметного побутового світу буковинців у художній мові Юрія Федьковича;

3) визначити вербальне наповнення лексико-тематичної групи „емоційність”, з'ясувати причини саме такого складу лексем, який передає діапазон гуцульської емоційності, з'ясувати особливості оцінності лінгвістичних одиниць, які відтворюють специфіку менталітету буковинських гуцулів;

4) виявити лексеми, що репрезентують морально-етичний аспект картини світу гуцула другої половини XIX ст., проаналізувати їх семантику та стилістичні функції;

5) схарактеризувати через мову автора і його персонажів інтелектуальне сприйняття ними світу предметів і світу людини;

6) визначити характер співвіднесеності локальної гуцульської картини світу із загальноукраїнською.

Об'єктом дослідження є мова художніх творів та епістолярію Юрія Федьковича. Історико-етнографічним тлом дослідження обрані монографія Р. Кайндля „Гуцули: їх життя, звичаї та народні перекази” (Відень, 1894 – Чернівці, 2000), п'ятитомна монографія В. Шухевича „Гуцульщина” (Ч. 1-2, Львів, 1889 – Верховина, 1997 – Ч. 5, Львів, 1908 – Верховина, 2000) та історико-етнографічна праця „Буковина. Загальне краєзнавство” (переклад з нім. Ф. Андрійця, А. Квасецького; Чернівці, 1899 – Чернівці, 2004).

Предметом дослідження є засоби творення мовної картини світу художника слова Юрія Федьковича як віддзеркалення мовної картини світу буковинських українців-гуцулів другої половини XIX ст., зокрема лексеми на позначення предметного, емоційного, морально-етичного та інтелектуального світу в контексті загальноукраїнської мовної картини світу.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що в ньому вперше проаналізовано теоретичні засади наукового вивчення проблем загальнонародної та індивідуально-авторської мовної картини світу; виявлено основні лексичні засоби творення мовної картини світу гуцулів XIX ст. як самобутньої етнографічної групи українського народу у зіставленні із засобами загальнонародної мовної картини світу; вперше на широкому фактичному матеріалі здійснено системне дослідження предметного, емоційного, інтелектуального та морально-етичного аспектів мовної картини світу гуцулів та авторської художньої й епістолярної мови Юрія Федьковича, визначено його внесок у розбудову загальнонародної літературної мови, зокрема за народнорозмовними джерелами в умовах становлення нової літературної мови на Буковині.

Структура роботи. Дисертаційне дослідження складається зі вступу, основної частини, яка має 5 розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків та списку використаної літератури (285 позицій). Повний обсяг роботи становить 229 сторінок, текстова частина – 198 сторінок.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Бабич Н. Предметний світ українця-гуцула в поетичній мові Юрія Федьковича / Надія Бабич, Вероніка Берегеч // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. статей / наук. ред. Бунчук Б. І. – Чернівці : Рута, 2005. – Вип. 274–275: Слов'янська філологія. – С. 439–444 (дисертантові належить аналіз матеріалу і висновки).

2. Берегеч В. Мовний образ лісу у творчості Ольги Кобилянської та Юрія Федьковича / Вероніка Берегеч // Ольга Кобилянська. Сторінками життя і творчості : зб. статей аспірантів і студентів Сучавського університету „Штефан чел Маре” (Румунія) та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна). – Гура Гуморулуй, 2005. – С. 50–58.

3. Берегеч В. Морально-філософське трактування лексеми „розум” мовою творів Юрія Федьковича / Вероніка Берегеч // Філософія гуманітарних наук: актуальність і перспективи розвитку : матеріали наук. конф., 5–6 жовт. 2006 р. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; наук. ред. Марчук М. Г. – Чернівці : Рута, 2006. – С. 67–71.

4. Берегеч В. Власні назви як змістотворчий компонент художнього тексту (на матеріалі поетичної творчості Юрія Федьковича та Міхая Емінеску) / Вероніка Берегеч // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Бунчук Б. І. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 356–359: Слов’янська філологія. – С. 62–66.

5. Берегеч В. Потенціал Федьковича / Берегеч Вероніка // Українська мова та література в школі. – 2007. – № 13–14 (квітень). – С. 10–11.

6. Берегеч В. Концепти романтизму поетичних текстів Юрія Федьковича та Міхая Емінеску / Вероніка Берегеч // Буковинський журнал / гол. ред. Лазарук М. – 2008. – № 1. – С. 169–172.

7. Берегеч В. Менталітет та емоційний світ українця-гуцула засобами діалекту у творах Юрія Федьковича / Вероніка Берегеч // Вісник Прикарпатського університету / гол. ред. Матвійшин В. Г. – Івано-Франківськ : Вид.-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2008. – Вип. XIX–XX. Філологія (мовознавство). – С. 138–142.

8. Берегеч В. Морально-етичний аспект мовної картини світу буковинця-гуцула середини XIX століття / Вероніка Берегеч // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / відп. ред. Марчук Л. М. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2009. – Вип. 20: Філологічні науки. – С. 48–51.

* * *

Ірина МАРКО. Становлення офіційно-ділового стилю західноукраїнського варіанта літературної мови кінця XIX – початку XX ст. – Рукопис.

Роботу виконано на кафедрі сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор філологічних наук, доцент *Ткач Людмила Олександрівна*, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, професор кафедри сучасної української мови. **Офіційні опоненти:** доктор філологічних наук, професор *Голянич Марія Іванівна*, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри української мови; кандидат філологічних наук, доцент *Гнатюк Лідія Павлівна*, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, доцент кафедри історії та стилістики української мови.

Захист відбувся 5 листопада 2010 р. Затверджено: 23 лютого 2011 р. Із дисертацією можна ознайомитись у Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за адресою: вул. Лесі Українки, 23, м. Чернівці, 58000.

Актуальність дисертації полягає в тому, що вивчення західноукраїнських видань кінця XIX – початку XX ст., у яких відображено функціонування української мови у сфері офіційно-ділових стосунків, сприятиме об’єктивному з’ясуванню ролі галицько-буковинського культурного середовища кінця XIX – початку XX ст. у стильовому розвитку української літературної мови, а також забезпечить уведення до сучасного мовознавчого обігу багатющого фактичного матеріалу з досліджуваних джерел, що становить необхідну аргументаційну основу для вироблення досконалішої періодизації української літературної мови.

Мета роботи – встановити вплив історичної традиції та суспільно-політичних умов функціонування української мови в Галичині й на Буковині кінця XIX – початку XX ст. на розвиток офіційно-ділового стилю західноукраїнського варіанта літературної мови цього періоду та сучасної української літературної мови. Для досягнення названої мети передбачено виконати

такі завдання:

1) подати тематичну, структурну та жанрово-стилістичну характеристику західноукраїнських видань кінця XIX – початку XX ст. в контексті суспільно-історичних обставин функціонування української мови у сфері офіційно-ділових стосунків на землях Галичини і Буковини за часів Австро-Угорщини;

2) установити корпус лексичних та фразеологічних одиниць, що їх можна кваліфікувати як стилістично марковані засоби офіційно-ділового стилю;

3) виявити зв'язок таких засобів із культурно-писемною традицією української мови;

4) висвітлити вплив соціокультурних чинників (контактування української мови з польською та німецькою мовами у комунікативному середовищі Галичини і Буковини кінця XIX – початку XX ст., вплив мов культурної орієнтації – церковнослов'янської, російської) на формування корпусу стилістично маркованих засобів, уживаних у сфері офіційно-ділових стосунків;

5) проаналізувати засоби офіційно-ділового стилю західноукраїнського варіанта літературної мови кінця XIX – початку XX ст. з погляду норм сучасної української літературної мови.

Об'єктом дослідження є офіційно-діловий стиль західноукраїнського варіанта літературної мови кінця XIX – початку XX ст.

Предметом аналізу стали лексичні та фразеологічні засоби цього стилю, представлені у збірниках законів; у статутах українських громадсько-культурних товариств Буковини, у періодичних та популярних виданнях на теми громадського життя; у художній та епістолярній спадщині письменників.

Наукова новизна результатів дослідження зумовлена тим, що завдяки залученню західноукраїнських видань кінця XIX – початку XX ст. уперше в українському мовознавстві: 1) розширено межі дослідження історії офіційно-ділового стилю української літературної мови; 2) у науковий обіг уведено значний перелік і обсяг джерел, що досі не були об'єктом спеціального мовознавчого аналізу; 3) здійснено їх комплексний аналіз у соціолінгвістичному та стилістичному аспектах; 4) виявлено традиційно-історичний ґрунт лексичних засобів офіційно-ділового стилю, ступінь їх синхронного проникнення в мову періодики та художніх творів західноукраїнських письменників, що може служити показником засвоєння цих лексичних засобів у щоденній мовній практиці якнайширших верств населення.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (33 позиції), списку використаної літератури (406 позицій), списку умовних позначень текстових та лексикографічних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації – 238 с., з яких основний текст становить 190 с. Додатки до роботи оформлено як окремий том дисертації, що включає: *Додаток А.* Тематичний огляд джерел дослідження офіційно-ділового стилю західноукраїнського варіанта літературної мови кінця XIX – початку XX ст.; *Додаток Б.* Алфавітно-ґніздовий покажчик засобів офіційно-ділового стилю української мови (за галицькими та буковинськими джерелами кінця XIX – початку XX ст.) включає понад 2000 словникових статей; *Додаток В.* Зіставні таблиці лексичних засобів офіційно-ділового стилю в староукраїнських пам'ятках, у західноукраїнському варіанті літературної мови кінця XIX – початку XX ст. і в сучасній українській літературній мові. Обсяг додатків – 482 с.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Ткач Л. Стильові особливості статутів буковинських громадських товариств кінця XIX – початку XX століття / Людмила Ткач, Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2003. – Вип. 170–171 : Слов'янська філологія. – С. 35–41 (зібрано фактичний матеріал, обґрунтовано висновки).

2. Ткач Л. Традиційно-історичний ґрунт становлення засобів офіційно-ділового стилю в західному варіанті української літературної мови кінця XIX – початку XX століття / Людмила Ткач, Ірина Марко // Українська історична та діалектна лексика : зб. наук. праць / ред. Г. В. Войтів, О. В. Кривицька. – Львів : Інститут українознавства ім. Крип'якевича НАН України, 2003. – Вип. 4. – С. 166–181 (зібрано фактичний матеріал, виконано його лексикографічне зіставлення, обґрунтовано висновки).

3. Марко І. Засоби офіційно-ділового стилю української мови к. XIX – поч. XX ст. на матеріалі листів М. Коцюбинського / Ірина Марко, Людмила Ткач // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського : зб. наук. праць /

відп. ред. Н. Л. Іваницька. – Вінниця : Вид-во Вінницького держ. пед. ун-ту, 2005. – Вип. 7. – С. 245–254. – (Філологія) (на конкретному фактичному матеріалі розроблено загальну проблематику дослідження епістолярію українських письменників як джерела вивчення історії офіційно-ділового стилю, обґрунтовано висновки).

4. Марко І. Лексичні засоби офіційно-ділового спілкування в листах Юрія Федьковича / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2005. – Вип. 274–275 : Слов'янська філологія. – С. 205–210.

5. Марко І. Комунікативні функції української мови на Буковині в кінці XIX – на початку XX століття і формування тематичних груп спеціальної лексики / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. — Чернівці : Рута, 2006. — Вип. 276–277 : Слов'янська філологія. – С. 288–295.

6. Марко І. Синтаксичні особливості мови статутів українських національно-культурних товариств на Буковині в кінці XIX – на початку XX століття / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 321–322 : Слов'янська філологія. – С. 334–339.

7. Марко І. Василь Сімович : початки мовознавчої праці у чернівецький період його життя / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 312–313 : Слов'янська філологія. – С. 120–123.

8. Марко І. Лексико-стилістичні засоби офіційно-ділового стилю в мові творів І. Франка / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 428–429 : Слов'янська філологія. – С. 100–106.

9. Марко І. Внесок С. Смаль-Стоцького у розвиток офіційно-ділового стилю української літературної мови кінця XIX – початку XX ст. (на матеріалі популярних видань 1900 р. „Громада” і „Порадник”) / Ірина Марко // Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця XIX – початку XX ст. і сучасна рецепція його доби : міжнар. наук. конф., Чернівці, 19 – 21 лют. 2009 р. : тези доп. – Чернівці : Місто, 2009. – С. 87–89.

10. Марко І. В. До історії офіційно-ділового стилю української мови на західноукраїнських землях к. XIX – поч. XX ст. / І. В. Марко // Культура народів Причорномор'я : научний журнал / Крымский научный центр национальной академии наук и министерства образования и науки Украины, Таврический национальный университет им. В. И. Вернадского, Межвузовский центр „Крым” / гл. ред. Катунин Ю. А. – Симферополь. – 2009. – № 168. – Т. 2. – С. 62–64.

11. Марко І. Слов'яно-молдавські грамоти в історії української літературної мови: результати і перспективи дослідження / Ірина Марко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2009. – Вип. 475–477 : Слов'янська філологія. – С. 415–420.

12. Марко І. В. Джерела і аспекти дослідження офіційно-ділового стилю в сучасному українському мовознавстві / І. В. Марко // Лінгвістика : зб. наук. праць / гол. ред. К. Д. Глуховцева. – Луганськ : Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2010. – № 1 (19). – С. 182–194.

* * *

Юлія РУСНАК. Лексика родинних обрядів у буковинському діалекті. — Рукопис.

Робота виконана на кафедрі сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор *Гуйванюк Ніна Василівна*, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, завідувач кафедри сучасної української мови. Офіційні опоненти: доктор філологічних наук, професор *Аркушин Григорій Львович*, Волинський національний університет імені Лесі Українки, професор кафедри історії та культури української мови; кандидат філологічних наук, доцент *Бігусяк Михайло Васильович*, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, директор Наукової бібліотеки.

Захист дисертації відбувся 5 листопада 2010 р. Затверджено: 3 березня 2011 р. Із дисертацією можна ознайомитися в Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (58000, м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23).

Актуальність дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю ґрунтовного вивчення говіркового мовлення, створення *Словника українських народних говорів*, Лексичного атласу української мови, тематичних діалектних словників, монографічних описів лексичних систем говорів, нагальністю розширення джерельної бази української, ширше – слов'янської діалектної та історико-етимологічної лексикографії, потребою вичерпних описів окремих діалектів, зокрема буковинського, а також необхідністю комплексного етнокультурного, етнолінгвістичного дослідження Буковини.

Мета кандидатської дисертації – системно проаналізувати лексику родинної обрядовості буковинського діалекту з урахуванням шляхів її формування, специфіки функціонування у просторовому континуумі, структурно-семантичних та етнолінгвістичних параметрів.

Реалізація поставленої мети передбачала виконання таких **завдань**:

- 1) зафіксувати лексику на позначення обрядових понять на території Чернівецької області (Північної Буковини) та укласти відповідний словник;
- 2) проаналізувати лексико-тематичну сітку (ЛТС) весільної обрядовості та ЛТС межових обрядів (родильного і поховального) у буковинському діалекті;
- 3) схарактеризувати когнітивні, структурно-семантичні та етнолінгвістичні особливості буковинської обрядової лексики;
- 4) з'ясувати семантику та етимологію архаїчних і запозичених слів у складі лексики буковинської обрядовості;
- 5) виокремити основні мотиваційні моделі і схарактеризувати способи номінації обрядової лексики;
- 6) виявити міждіалектні та міжмовні зв'язки лексики родинної обрядовості буковинського діалекту.

Об'єктом дослідження є лексична система буковинського діалекту, репрезентована в діалектних словниках, відтворена в діалектних текстах про родинну обрядовість і зафіксована в живому діалектному мовленні.

Предмет дослідження – когнітивні, етнолінгвістичні та структурно-семантичні особливості лексики родинної обрядовості в буковинському діалекті.

Матеріалом дослідження слугують номінації різної лінгвальної природи на позначення понять родинної обрядовості буковинського діалекту; всього проаналізовано 1944 номінації (весільний обряд – 1352 назви; родильний – 229; поховальний – 363).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що пропонуване дослідження є першим в українському мовознавстві монографічним описом лексики традиційних родинних обрядів буковинських говірок у тісному зв'язку з культурою буковинців на тлі інших українських діалектів і культурно-етнографічних зон. Дисертація максимально повно представляє репертуар лексики буковинського говору, пов'язаної з обрядами весілля, народження і хрещення дитини, поховання людини; розширює дотеперішню ареалогічну інформацію про внутрішнє членування буковинського діалекту, його структурно-семантичну організацію та географічну диференціацію.

Структура та обсяг роботи. Дисертаційне дослідження складається зі вступу, основної частини, яка має чотири розділи з висновками до кожного з них, загальних висновків, списків використаних джерел (90) та літератури (270 позицій), назв обстежених пунктів і їх скорочень та додатків (*Додаток А. „Словник лексики родинної обрядовості буковинського діалекту“*; *Додаток Б. „Діалектні тексти про родинну обрядовість“*). Загальний обсяг роботи становить 376 с., текстова частина – 194 с., додатки до роботи – 142 с.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях:

1. Гуйванюк Н. Структура діалектного обрядового тексту: комунікативно-прагматичний аспект / Ніна Гуйванюк, Юлія Руснак // Актуальні проблеми синтаксису : матеріали Міжнар. наук. конф. (Чернівці, 19–21 жовтня 2006 р.) / уклад. : Н. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2006. – С. 228–232 (виконано конкретну розробку проблеми, вибір фактичного матеріалу, обґрунтування висновків).

2. Руснак Ю. Архетип „калач” у буковинській весільній обрядовості та його відтворення у діалектних текстах / Юлія Руснак // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. /

наук. ред. Б.І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 382–384 : Слов'янська філологія. – С. 244–250.

3. Гуйванюк Н. Архетипные предметы-символы в свадебных обрядах Северной Буковины / Нина Гуйванюк, Юлія Руснак // Международный научный симпозиум [„Актуальные тенденции в исследовании славянских языков, литератур и культур”], (Клуж-Напока, Румінія, 19–20 червня 2008 г.). : тезисы докл. – Клуж-Напока : Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, 2008. – С. 31–32 (виконано відбір і опрацювання фактичного матеріалу, обґрунтування висновків).

4. Руснак Ю. Післявесільні обрядодії першої половини ХХ ст. на Буковині / Юлія Руснак // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. / наук. ред. Б.І. Бунчук. – Чернівці : Рута, 2008. – Вип. 428–429 : Слов'янська філологія. – С. 83–88.

5. Руснак Ю. Категорія інтертекстуальності у діалектних текстах про весільну обрядовість / Юлія Руснак // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. пр. / наук. ред. Б.І. Бунчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. – Вип. 475–477: Слов'янська філологія. – С. 622–629.

6. Руснак Ю. Лексика гуцульського поховального обряду / Юлія Руснак // Вісник Прикарпатського національного університету : зб. наук. пр. / наук. ред. В. В. Грещук. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. – Вип. XXV–XXVI : Філологія. – С. 254–258.

7. Руснак Ю. Назви головних уборів нареченої у буковинських говірках / Юлія Руснак // Науковий вісник Чернівецького національного університету : зб. наук. пр. / наук. ред. Б.І. Бунчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – Вип. 496–497 : Слов'янська філологія. – С. 101–107.

8. Руснак Ю. Номінації весільних обрядодій говірок Північної Буковини у культурологічному аспекті / Юлія Руснак // Буковинський журнал. – 2010. – № 2 . – С. 164–169.

Підготували:

Н. Гуйванюк, голова спеціалізованої вченої ради, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри сучасної української мови;

О. Кульбабська, учений секретар спеціалізованої вченої ради, доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови.